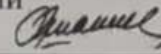

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні групи забезпечення
спеціальності 103 Науки про Землю
від « 15 » вересня 2022 року
протокол № 2

Голова групи

Шакірзанова Ж.Р.

«УЗГОДЖЕНО»

Директор Гідрометеорологічного
інституту

Овчарук В.А.

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

«ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ»

(назва навчальної дисципліни)

103 «Науки про Землю»

(шифр та назва спеціальності)

«Гідрометеорологія»

(назва освітньої програми)

молодший бакалавр

(рівень вищої освіти)

денна

(форма навчання)

2

(рік навчання)

4

(семестр навчання)

4 / 120

(кількість кредитів ЕКТС/годин)

іспит

(форма контролю)

Економіки природокористування

(кафедра)

Одеса, 2022 р.

Автори: Андрущенко О.С., доцент кафедри економіки природокористування, к.е.н.

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри економіки природокористування від « 6 » вересня 2022 року, протокол № 2 .

Викладачі: лекційні заняття: Андрущенко О.С., доцент кафедри економіки природокористування, к.е.н.

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

практичні (семінарські) заняття: Андрущенко О.С., доцент кафедри економіки природокористування, к.е.н.

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчена звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Розкриття туризму в історії культури, прослідкувавши динаміку розвитку подорожей, їх мету, завдання і соціокультурні наслідки.
Компетентність	Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Результат навчання	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.
Базові знання	<ul style="list-style-type: none"> • основні поняття і методи дослідження історії світового туризму; • особливості розвитку подорожей і туризму в різні історичні епохи; • географію сучасного міжнародного туризму, головні тенденції і перспективи його розвитку; • сучасний стан розвитку туризму в Україні
Базові вміння	<ul style="list-style-type: none"> • проводити дослідження з метою виявлення об'єктивних передумов розвитку туризму, розуміння його тенденцій і національної специфіки; • аналізувати зміни в географії туризму і різні періоди історії; • характеризувати сучасний стан і перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні
Базові навички	<ul style="list-style-type: none"> • проводити дослідження з метою виявлення об'єктивних передумов розвитку туризму, розуміння його тенденцій і національної специфіки
Пов'язані силлабуси	немає
Попередня дисципліна	немає
Наступна дисципліна	немає
Кількість годин	лекції: 30 год.; практичні заняття: 15 год.; самостійна робота студентів: 75 год.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		ауд.	СРС
ЗМ-Л1	ІСТОРІЯ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ		
	Тема 1. Історія світового туризму як наука	2	1
	Тема 2. Подорожі в Стародавньому світі	3	1
	Тема 3. Походи і подорожі Середновіччя (V – перша половина XVст.)	3	1
	Тема 4. Подорожі та великі географічні відкриття в другій половині XV – XVI ст.	3	1
	Тема 5. Розвиток подорожей в епоху Просвітництва (XVII – XVIII століття)	3	1
	Модульна контрольна робота (МКР-1)		5
ЗМ-Л2	НОВІТНЯ ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ (кінець XIX – початок XXI СТ.)		
	Тема 6. Розвиток туризму в світі в XIX – першій половині XX ст.	3	1
	Тема 7. Розвиток туризму на українських землях у складі Російської імперії в XIX – на початку XX ст.	3	1
	Тема 8. Туризм українських землях у складі Австро-Угорщини, Польщі.	3	1
	Тема 9. Розвиток туризму в світі в другій половині XX – на початку XXI ст.	4	1
	Тема 10. Розвиток туризму в Україні в другій половині XX – на початку XXI ст. як складова міжнародного туризму	3	1
	Модульна контрольна робота (МКР-2)		5
Підготовка до іспиту			20
Разом:		30	40

Консультації: Андрущенко Олеся Сергіївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 308 (НЛК№2)

2.2. Практичний модуль

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		ауд.	СРС
ЗМ-П1	Практичний модуль 1		
	Тема 1. Розвиток подорожей у Стародавньому світі (Фінікія, Греція, Рим).	3	5
	Тема 2. Загальна характеристика Середньовіччя. Основні мотиви подорожей та рекреаційні потреби. Характеристика шляхів сполучення та засобів пересування. Середньовічні форми розміщення.	3	5

	Тема 3. Відродження та його характерні риси. Значення Великих географічних відкриттів та їхній вплив на зміну «картини світу». Зміни в мотивах подорожей та рекреаційних потребах. Розвиток подорожувальництва, характеристика основних маршрутів. Контроль знань (КР)	3	5
ЗМ-П2	Практичний модуль 2 Тема 4. Україна в зображенні античних мандрівників (Геродот, Гіппократ, Птоломей та ін.). Київська Русь (арабські та візантійські джерела). Згадки європейських мандрівників про Україну XV – XVI століть. Україна у творах іноземних мандрівників XVII – XVIII століть.	3	5
	Тема 5. Подорожі українців за часів Київської Русі та у козацьку добу. Участь українців у географічних дослідженнях світу (Василь Григорович-Барський, Вацлав Ржевуський, Юрій Федорович Лисянський, Микола Миколайович Пржевальський, Микола Миколайович Миклухо-Маклай). Контроль знань (КР)	3	5
Разом:		15	35

Консультації: Андрущенко Олеся Сергіївна, за розкладом пар академічних годин, ауд. 308 (НЛК№2)

2.3. Самостійна робота студента та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення
ЗМ-Л1	• Підготовка до лекційних занять	5	1-5
	• Підготовка до модульної контрольної роботи	5	4-5
	• Модульна контрольна робота (МКР-1) (обов'язково)		5
ЗМ-Л2	• Підготовка до лекційних занять	5	6-14
	• Підготовка до модульної контрольної роботи	5	13-14
	• Модульна контрольна робота (МКР-2) (обов'язково)		14
ЗМ-П1	• Підготовка до практичних занять	15	1-7
	• Підготовка до модульної контрольної роботи		6-7
	• Модульна контрольна робота (практ. частина) (КР-1) (обов'язково)	5	7
ЗМ-П2	• Підготовка до практичних занять	10	8-15
	• Підготовка до модульної контрольної роботи		14-15
	• Модульна контрольна робота (практ. частина) (КР-2) (обов'язково)	5	15
	Підготовка до іспиту	20	сесія
Разом:		75	

1. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-Л1, ЗМ-Л2.

Організація контролю знань студентів побудована за накопичувально-модульним принципом згідно вимог діючого в університеті Положення «Про проведення підсумкового контролю знань студентів».

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з теоретичної частини дисципліни «Історія туризму» належить перевірка знань, в тому числі по темах дисципліни, які винесено на СРС, під час виконання модульних контрольних робіт (МКР-1, МКР-2)

Контроль проводиться в формі письмової модульної контрольної роботи (МКР-1, МКР-2) тестового типу в якій студенти відповідають на 10 запитань. Результати роботи оформлюються на окремому аркуші. Час, що виділяється на виконання МКР-1 визначається при видачі завдання і не перевищує 1 академічної години

Максимальна оцінка за контрольну роботу складає **25 балів** або 2.5 бала за одну правильну відповідь. Критерії оцінювання результатів контрольного заходу: правильна відповідь на 10 запитань – відмінно (25 балів), правильна відповідь на 8-9 запитань – добре (20-22.5 балів), правильна відповідь на 6-7 запитань – задовільно (15-17,5 балів), правильна відповідь менше ніж на 5 запитань – незадовільно (менше 12,5 балів).

Підсумкова оцінка за всі лекційні модулі дорівнює сумі набраних балів за лекційні модулі ЗМ-Л1, ЗМ-Л2 та не може перевищувати **50 балів**

2. Методика проведення та оцінювання контрольного заходу для ЗМ-П1, ЗМ-П2.

Контроль проводиться після вивчення матеріалу практичного модуля ЗМ-П1, ЗМ-П2 в формі письмової контрольної роботи КР-1, КР-2 тестового типу, в якій студенти відповідають на 10 запитань. Результати роботи оформлюються на окремому аркуші. Час, що виділяється на виконання КР-1, КР-2 визначається при видачі завдання.

Максимальна оцінка за контрольну роботу складає **25 балів** або 2.5 бала за одну правильну відповідь. Критерії оцінювання результатів контрольного заходу: правильна відповідь на 10 запитань – відмінно (25 балів), правильна відповідь на 8-9 запитань – добре (20-22.5 балів), правильна відповідь на 6-7 запитань – задовільно (15-17,5 балів), правильна відповідь менше ніж на 5 запитань – незадовільно (менше 12,5 балів).

Підсумкова оцінка за всі практичні модулі дорівнює сумі набраних балів за практичні модулі ЗМ-П1, ЗМ-П2 та не може перевищувати **50 балів**.

3. Методика оцінювання за всіма змістовними модулями.

Підсумковою оцінкою за всіма змістовними модулями (ОЗ) буде сума балів за лекційні і практичні модулі.

4. Методика проведення та оцінювання підсумкового контрольного заходу.

Питання про допуск до семестрового іспиту розглядається тільки за умови, якщо студент виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою і набрав за модульною системою суму **балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину (25 балів)**. В іншому випадку студент вважається таким, що не виконав навчального плану дисципліни і не допускається до іспиту.

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу є письмовий іспит, який проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії. Під час іспиту перевіряється засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (знань, вмінь та навичок, що зазначені у програмі дисципліни).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Історія туризму» являють собою тестові завдання закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих у запитанні. Тестові питання кожного екзаменаційного білету формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 25 завдань. Повна правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у **4 балів**. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає **100 балів**. Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х бальною системою відповідно до наступної шкали - **за правильну відповідь: на 23-25 тестів (92-100%) – «відмінно»; на 20-22 тестів (80-88%) – «добре»; на 16-19 тестів (64-76%) – «задовільно»; на менш ніж 15 тестів (<60%) – «незадовільно».**

5. Методика підсумкового оцінювання за дисципліну.

Загальна кількісна оцінка, що отримує студент за підсумками вивчення навчальної дисципліни «Історія туризму» (загальний бал успішності) є **усередненою** між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів та кількісною оцінкою семестрового контролюючого заходу – іспиту. Якщо студент за підсумками іспиту отримав загальну кількісну оцінку менше 50% (від максимально можливої на екзамені), то загальний бал успішності має дорівнювати балу успішності на іспиті.

Інтегральна оцінка (В) за дисципліну за всіма системами оцінювання наведена у наступній таблиці:

Визначення	За системою університету (у відсотках)	За національною системою	За шкалою ECTS
відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100	відмінно	A
вище середнього рівня з кількома помилками	82-89,9	добре	B
в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81,9	добре	C
непогано, але зі значною кількістю помилок	64-73,9	задовільно	D
виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63,9	задовільно	E
з можливістю перескладання	35-59,9	незадовільно	FX
з обов'язковим повторним курсом навчання	1-34,9	незадовільно	F

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1. Модуль ЗМ-Л1 «Історія світового туризму.»

Рекомендується наступний порядок вивчення дисципліни «Історія туризму»:

– зміст кожної теми курсу вивчається за допомогою навчальної та методичної літератури, що наведена в списку;

– після засвоєння змісту кожної теми курсу потрібно відповісти на „запитання самоперевірки”, що наведені у даних методичних вказівках і відповідній літературі;

– якщо виникли питання при вивченні теоретичного матеріалу або при виконанні контрольних робіт, то потрібно звернутись до викладача, який читав лекції.

3.1.1. Повчання

Тема 1. Історія світового туризму як наука. Предмет і завдання історії туризму. Понятійний апарат. Основні чинники виникнення подорожей і туризму. Історичні етапи розвитку туризму. Характеристика чотирьох етапів розвитку туризму. Значення туризму для історії людства. Суспільне значення туризму.

Література [2,с.6-15; 3,с.49-66; 4,с.67-93; 9,с.58-71]

Тема 2. Подорожі в Стародавньому світі. Загальна характеристика розвитку подорожей в стародавньому світі. Чинники подорожей. Мотиви подорожей. Розвиток мореплавства в стародавній Фінікії. Основні подорожі та відкриття. Подорожі стародавніх греків. Заснування міст-колоній. Грецькі мореплавці-мандрівники - Колей, Пифей, Геродот, Страбон, Клавдій Птолемей, Платон. Роль спортивних ігор у розвитку подорожей. Подорожі в стародавньому Римі. Успіхи у суднобудуванні. Велика рухливість римлян. Розвиток інфраструктури для подорожуючих і традиції гостинності в стародавньому світі. Сухопутні шляхи. Римські дороги. Безпека комунікацій. Заклади харчування. Караван-сараї. Перші отелі. Римські банкети. Публічні лазні і купальні, терми. Оздоровчі подорожі. Географія курортів. Перші путівники і карти. Загальні риси подорожей в античному світі. Значення мандрівництва у формуванні тогочасного світогляду. Дослідницькі та торгівельні подорожі. Історичне значення подорожей в античному світі. Міфологія.

Література [1,с. 95-117; 4,с.149-172; 9,с.225-244;]

Тема 3. Подорожі в епоху Середньовіччя (V – перша половина XV ст.)

Соціально-економічна характеристика розвитку і види подорожей в епоху Середньовіччя. Основні чинники, що вплинули на розвиток подорожей. Основні види подорожей. Прочанство. Хрестові походи, їх причини, наслідки. Розвиток мореплавства в VII-XV ст. в Арабському світі. Найважливіші морські подорожі. Найвідоміші арабські мандрівники. Подорожі вікінгів у VIII-XII ст. Держави вікінгів на півдні Європи. Географічні відкриття вікінгів. Розвиток інфраструктури для подорожуючих в епоху Середньовіччя. Притулки для богомольців. Отель Д'є. «Союзи господарів готелів». Постоялі двори і таверни. Відомі курорти. Популярні видовища. Університети. Формування центрів науки, культури і мистецтва. Центри прочанства. Путівники. Перші дороги. Основні транспортні засоби. Традиції гостинності та розвиток подорожей на Русі в X-XV ст. «Ходження» з метою прочанства та з торговою метою.

Література [1,с. 95-124; 3,с.49-73; 9,с.58-64]

Тема 4. Подорожі та великі географічні відкриття в другій половині XV – XVI ст. Соціально-економічна характеристика та чинники розвитку подорожей в епоху Відродження. Чинники, що вплинули на розвиток подорожей. Причини пошуку нових шляхів на Схід. Зміни в суспільстві і науці. Розвиток мореплавства та Великі географічні відкриття. Іспано-португальський період та період російських і голландських відкриттів. Подорожі в Росії в XV-XVII ст. Розвиток інфраструктури. Складання карт. Нові складові у сфері гостинності у XV-XVI ст. Таверни для простолюдинів. Поштові карети. Кав'ярні. Перші заклади ресторанного типу. Основні види та значення подорожей в XV-XVI ст.

Література [1,с.148-153; 4,с. 38-74; 9,с.129-165]

Тема 5. Розвиток подорожей в епоху Просвітництва (XVII-XVIII століття). Основні чинники появи туризму в епоху Просвітництва. Хронологічні межі епохи просвітництва за країнами. Значення літературних творів. Купецькі об'єднання. Торгові мережі. Подорожі та географічні відкриття XVII-XVIII ст. Картографічні твори.

Створення нових міст. Колонії. Відкриття нових земель. Завершення відкриття населених континентів. Поява туризму та розвиток системи гостинності в XVII-XVIII ст. Дворяни – перші туристи. «Гранд-тури». Розвиток транспорту. Доступність подорожей. Диліжанс. Готель Генріха IV. Розвиток туризму в Америці. Поява ресторанів у Франції. Морські курорти. Приморські санаторії. Мінеральні курорти. Розвиток альпінізму і подорожей на повітряних кулях. Основні види та значення подорожей в епоху Просвітництва Українські землі в туристичній картографії XVII ст. «Карта узбережжя Чорного та Азовського морів» Ж.Шардена. Вітчизняна картографія.

Література [1,с.148-160; 4,с. 38-45; 9,с.129-138]

3.1.2. Питання для самоперевірки

Запитання, що входять до тестів модуля ЗМ-ЛІ являють собою базові знання та необхідний мінімум знань, який потрібний для засвоєння дисципліни «Історія туризму», наведені нижче:

1. Для чого потрібне вивчення історії туризму?
2. Яку роль виконує історичний підхід у вивченні туризму?
3. *Надайте визначення понять «туризм» та «турист».*
4. *Надайте визначення поняттю «подорож»?*
5. *Назвіть основні етапи розвитку туризму?*
6. *Що було основними чинниками розвитку подорожей у епоху античності?*
7. *Що Вам відомо про перші морські експедиції давніх єгиптян та фінікійців?*
8. *Яка була роль спортивних змагань у Древній Греції?*
9. *Які традиції Олімпійських ігор ви знаєте?*
10. *Визначте основні види подорожей в епоху античності.*
11. *Як розвивалася інфраструктура подорожей у епоху античності (дороги, готелі)?*
12. *Як розвивалися видовища у Древньому Римі?*
13. *Які види подорожей набули розповсюдження в епоху Середньовіччя?*
14. *Назвіть найбільш відомих мандрівників стародавнього світу. Чим характеризувалися їхні подорожі?*
15. *Які міста були культовими для паломників?*
16. *Що було особливостями місіонерських подорожей?*
17. *Як розвивалась інфраструктура подорожей у епоху Середньовіччя*
18. *Яким чином відбувалося становлення туристської інфраструктури в стародавньому світі?*
19. *Якими були напрями торгівельних шляхів?*
20. *Чим став відомим Марко Поло?*
21. *Коли стали створюватися перші університети?*
22. *Назвіть основні передумови початку епохи Великих географічних відкриттів*
23. *Які періоди великих географічних відкриттів ви знаєте?*
24. *Що було особливостями іспано-португальського періоду географічних відкриттів?*
25. *Яких ви знаєте відомих мореплавців першого періоду великих географічних відкриттів?*
26. *Назвіть основні подорожі другого періоду великих географічних відкриттів.*

27. Який внесок у розвиток сфери подорожей зробили стародавні полководці?

28. Назвіть особливості розвитку сфери туризму і подорожей характерні для Стародавнього Сходу.

29. Назвіть найбільш відомих мандрівників-дослідників Африки та Австралії.

30. Що Вам відомо про арктичні і антарктичні експедиції XIX – XX ст.?

Примітка: курсивом виділено питання для самоперевірки базових результатів навчання

3.2. Модуль ЗМ-Л2 «Новітня історія туризму» (кінець XIX – початок XXI століття)

3.2.1. Повчання

Тема 6. Розвиток туризму в світі в XIX – першій половині XX століття. Перші туристичні агентства. Довідники по готелях. Реклама туризму. Християнські місії. Регулярні пасажирські перевезення. Трансатлантичні лайнери. Автомобільний туризм. Народження авіації. Готельна система. Залізничний транспорт. Полярні дослідження. Сезонність подорожей. Навколосвітні круїзи. Туристична діяльність Томаса Кука. Боротьба з пияцтвом, палінням. Туристичні маршрути. Створення туристичних фірм. Клуби для працівників. Описи подорожей. Створення перших туристичних об'єднань і міжнародних організацій. Перші спеціалізовані організації в сфері туризму. Створення туристичних товариств і організацій. Перші міжнародні туристичні організації. Конгрес з туризму в Гаазі (1925).

Література [1, с.148-160; 4, с. 38-45; 9, с.129-138]

Тема 7. Розвиток туризму на українських землях у складі Російської імперії в XIX – на початку XX ст. Загальна характеристика розвитку туризму на українських землях у складі Російської імперії в XIX – на початку XX ст. Розвиток інфраструктури. Готельні послуги та розвиток курортів у XIX - на початку XX ст. «Зеленая гостиница». Розвиток залізничного транспорту. «Гранд-Отель», «Отель де Франс», «Бель-Вю», «Европейская», «Метрополь» тощо. Готелі Києва. Туристична інфраструктура Одеси та Харкова, Ялти. Мінеральні курорти. Становлення музейної справи та розвиток краєзнавства в Україні на межі XIX-XX ст. «Товариство любителів старожитностей і мистецтв». Перетворення музеїв на багатофункціональні заклади.

Література [1, с. 24-134; 4, с. 33-43; 9, с. 77-101, 158-303]

Тема 8. Туризм на українських землях у складі Австро-Угорщини, Польщі. Політичні та соціально-економічні чинники розвитку туризму в Австро-Угорській імперії. Українська еміграція з Австро-Угорщини (кінець XIX – початок XX ст.). Розміщення та харчування подорожуючих у Галичині у складі Австро-Угорщини (друга половина XIX ст. — 1914 р.). Роль українського національно-культурного руху в розвитку туризму на українських територіях у складі Австро-Угорщини (друга половина XIX ст. – 1914 рр.). Краєзнавча діяльність Якова Головацького. І. Вагилевич – основоположник етнографічного туризму в Україні. Мандрівки Василя Ільницького. Етнографічно-статистичний гурток І.Франка. Українське туристичне товариство «Чорногора».

Література [3, с.123-145; 9, с.214-254]

Тема 9. Розвиток туризму в світі в другій половині XX – на початку XXI ст. Соціально-економічні чинники розвитку туризму в світі в другій половині XX ст.

Особливості світової туристичної індустрії та основні види туризму в світі в другій половині ХХ ст. Створення та діяльність міжнародних туристичних організацій у другій половині ХХ ст. Основні тенденції розвитку туризму в світі на межі ХХ-ХХІ ст. Всесвітня туристична організація (ВТО). Міжнародна асоціація по соціальному туризму і відпочинку трудящих. Міжнародна асоціація наукових експертів з питань туризму. Міжнародна федерація курортної справи. Бюро подорожей міжнародного союзу студентів. Міжнародне бюро туризму і подорожей молоді. «Глобальний етичний кодекс туризму». Основні чинники розвитку туризму згідно прогнозам ВТО.

Література [3, с.68-95; 4, с.148-181; 9, с.148-166]

Тема 10. Розвиток туризму в Україні в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. як складова міжнародного туризму. Стан туристичної справи в Україні в 90-і рр. ХХ ст. Державний комітет України по туризму. Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України. Основні напрями державної політики в галузі туризму. Закон «Про туризм». Український туризм як складова міжнародного туризму. Вступ України в ВТО. Основні тенденції та перспективи розвитку вітчизняного туризму на межі ХХ-ХХІ ст. Стратегічна мета розвитку туризму в Україні.

Література [1, с.162-178; 4, с.148-181; 9, с.148-166]

3.2.2. Питання для самоперевірки

Запитання, що входять до тестів модуля ЗМ-Л2 являють собою базові знання та необхідний мінімум знань, який потрібний для засвоєння дисципліни «Історія туризму», наведені нижче:

1. Які були основні цілі здійснення подорожей в новий час?
2. Розкрийте сутність поняття «транспортна інфраструктура туризму».
3. Якого розвитку зазнала інфраструктура подорожей у новітні часи?
4. Назвіть можливості розвитку оздоровчого туризму.
5. Які види туризму були розповсюджені у новітні часи?
6. В чому полягають особливості розвитку туризму у 19 столітті?
7. Які види транспорту набули розвитку у 19-20 століттях?
8. Хто був першим організатором масових поїздок для населення?
9. Які фактори стали основними для масового розповсюдження туризму?
10. Яким чином відбувалося становлення залізничного транспорту в ХІХ – ХХ ст.?
11. Коротко охарактеризуйте історію автомобілебудування.
12. Яке значення автотранспорт мав для розвитку туризму?
13. Яким чином відбувався розвиток круїзного напрямку в туризмі?
14. Дайте характеристику еволюції повітряних транспортних засобів.
15. Яким чином відбувалося становлення авіаційного транспорту?
16. Назвіть видатних вітчизняних авіабудівників.
17. Яким чином відбувався розвиток міжнародного туризму в країнах Північної Америки наприкінці ХІХ – початку ХХ ст.?
18. Охарактеризуйте найбільш популярні європейські туристські центри початку ХХ ст.
19. Визначте основні тенденції, характерні для туризму у другій половині ХХ ст.
20. Які чинники вплинули на стрімкий розвиток туризму у другій половині ХХ ст.?
21. Назвіть головні туристські центри другої половини ХХ ст.
22. Розкажіть про історію створення ВТО.
23. Що є основними цілями Всесвітньої організації туризму?

24. Назвіть основні міжнародні туристичні організації.
25. Які ви знаєте неурядові спеціалізовані організації з міжнародного туризму?
26. Назвіть сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму.
27. Які чинники розвитку туризму в майбутньому?
28. За якими напрямками розвивалися подорожі у першому етапі розвитку туризму в Україні?
29. Які тенденції другого етапу розвитку туризму в Україні?
30. Як характеризується третій етап розвитку туризму в Україні?

Примітка: курсивом виділено питання для самоперевірки базових результатів навчання

3.3. Модуль ЗМ-П1 «Практичний модуль»

3.3.1. Повчання

Після вивчення практичного змістовного модулю 1(ЗМ-П1) студент має знати:

за темою 1 («Розвиток подорожей у Стародавньому світі (Фінікія, Греція, Рим)» – про Стародавній світ як про історичні часи; сформувані уявлення про мотивацію та географію подорожей у Стародавньому світі; найвідоміших подорожників цього часу та результати їх подорожей;

за темою 2 («Загальна характеристика Середньовіччя. Основні мотиви подорожей та рекреаційні потреби. Характеристика шляхів сполучення та засобів пересування. Середньовічні форми розміщення») – сухопутні та морські подорожі Середньовіччя; сформувані уявлення про паломництво як культурний феномен; вплив подорожей на розвиток індустрії Середньовіччя;

за темою 3 («Відродження та його характерні риси. Значення Великих географічних відкриттів та їхній вплив на зміну «картини світу». Зміни в мотивах подорожей та рекреаційних потребах. Розвиток подорожувальництва, характеристика основних маршрутів) – чинники розвитку подорожей в епоху Відродження; сформувані уявлення про види подорожей цієї епохи; видатних мандрівників та їх внесок у розвиток подорожей епохи Великих географічних досліджень.

3.3.2. Питання для обговорення на семінарі:

1. Розкрийте зміст поняття «Стародавній світ».
2. Особливості розвитку подорожей у Стародавні часи.
3. Мандрівники шумерів: мета та географія.
4. Мотивація подорожей у Стародавньому Світі.
5. Мотивація подорожей хараппанців.
6. Географія подорожей у Стародавні часи.
7. Географія подорожей стародавній єгиптян.
8. Подорож та експедиції фінікійців та карфагенян.
9. Морські подорожі в Стародавній Греції.
10. Давні світові шляхи та їх значення для розвитку подорожей.
11. Види подорожей в Стародавньому Римі.
12. Зміни мотивації та умови здійснення подорожей.
13. Зародження протоіндустрії для подорожуючих у Стародавні часи.
14. Торгові поїздки – один з видів подорожей в епоху Античності.

15. Перші наукові подорожі.
16. Періодизація епохи Великих географічних відкриттів.
17. Основні види та значення подорожей епохи Великих географічних відкриттів.
18. Пошуки та відкриття португальцями морського шляху до Індії. Плавання Бартоломеу Діаса та Васко да Гама, їх значення.
19. Пошуки іспанцями морського шляху до Індії. Плавання Христофора Колумба.
20. Перша кругосвітня подорож під керівництвом Фернана Магеллана.

3.4. Модуль ЗМ-П2 «Практичний модуль»

3.4.1. Повчання

Після вивчення практичного змістовного модулю 2 (ЗМ-П2) студент має знати:

за темою 4. («Україна в зображенні античних мандрівників (Геродот, Гіппократ, Птоломей та ін.). Київська Русь (арабські та візантійські джерела). Згадки європейських мандрівників про Україну XV – XVI століть. Україна у творах іноземних мандрівників XVII – XVIII століть») – роль мореплавців у розвитку подорожей з науковими цілями; основні віхи у відкритті та засвоєнні нових територій; образи України в творах іноземних мандрівників.

за темою 5. («Подорожі українців за часів Київської Русі та у козацьку добу. Участь українців у географічних дослідженнях світу (Василь Григорович-Барський, Вацлав Ржевуський, Юрій Федорович Лисянський, Микола Миколайович Пржевальський, Микола Миколайович Миклухо-Маклай) – ознайомитися з видами подорожей та географічними відкриттями у цей історичний час; з'ясувати мотивацію подорожей та їх географію; визначити внесок українців у географічні дослідження світу.

3.3.2. Питання для обговорення на семінарі:

1. Арабські подорожування епохи Середньовіччя.
2. Подорожування під час монголо-татарської навали.
3. Особливості подорожей та рекреацій у Київській Русі.
4. Найвідоміші мандрівники-іноземці, які подорожували Україною протягом IX–XIX століть.
5. Назвіть найбільш відомих мандрівників-іноземців, що подорожували Україною в різні часи.
6. Схарактеризуйте передумови виникнення мандрівництва в Україні.
7. Розкажіть про внесок українців у світову історію подорожей.
8. Назвіть перші туристичні організації в Російській імперії.
9. Схарактеризуйте передумови зародження туристично-екскурсійного руху на західноукраїнських землях.
10. Зародження готельної справи в Україні.
11. Дослідницькі експедиції XVIII–XIX століть.
12. Формування основних туристичних центрів у першій половині XX століття.
13. Науково-дослідні експедиції в радянській Росії у 1920-х – 1930-х роках.
14. Зміст та значення туристичної роботи під час Великої Вітчизняної війни.
15. Характеристика основних напрямків розвитку туризму у другій половині XX століття.

16. Розкрийте особливості управління туризмом у міжвоєнний період.
17. Основні досягнення радянської системи туризму.
18. Розвиток іноземного туризму в СРСР.
19. Внесок українців у географічні дослідження земної кулі.
20. Діяльність Всесвітньої туристичної організації.

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л1.

№	Тестові завдання	Джерело
1	Що є предметом вивчення історії туризму?	2, с.8
2	Хто в історії стародавнього світу був першим організованим мандрівником?	1, с.12
3	У словнику якої держави і коли вперше дано визначення поняттю «туризм»:?	2, с.11
4	Який фактор найбільше стимулював розвиток організованих подорожей в стародавньому Римі?	1, с.20
5	В якому з названих міст було побудовано одне з «семи чудес світу» - Фароський маяк?	2, с.29
6	Хто «відкрив» Американський континент?	1, с.43
7	Чому сприяла торгівля на Великому шовковому шляху?	1, с.21
8	Який з факторів найбільше стимулював розвиток організованих подорожей у Стародавньому Китаї:	1, с.22
9	Які місця були курортами Стародавнього світу?	2, с.17
10	Завдяки чому почалася розвиватися картографія?	1, с.22
11	Хто з італійських купців зробив унікальну подорож до Китаю в 1271-1295 рр. нашої ери?	1, с.21
12	Першою європейською країною, активно приступила до далеких подорожам і відкриття нових земель, була:	1, с.38
13	Величезну роль у розвитку західно-європейської середньовічної цивілізації зіграли подорожі:	2, с.19
14	Який фактор максимально стимулював розвиток організованих подорожей в Стародавньому Єгипті:	3, с.20
15	Подорожі за знаннями» були характерною рисою:	1, с.58
16	З якого століття арабські племена знайшли нову релігію - мусульманство?	3, с.27
17	Який фактор найбільше стимулював розвиток організованих подорожей у Стародавній Греції?	3, с.19
18	Найдавнішими будинками, побудованими з метою прийому гостей вважають	3, с.28
19	Основні мотиви подорожей в період античного туризму:	2, с.43
20	Що стало причиною для відкриття філософської школи Платоном?	3, с.32

4.2. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-Л2.

№	Тестові завдання	Джерело
1	Скільки світових туристських регіонів було виділено Всесвітньою туристською організацією (ВТО) на основі вивчення географії сучасного міжнародного туризму?	1,с.110
2	Свою назву - Америка - новий материк отримав:	1,с.40
3	Назвіть автора і рік розробки першого проекту з економічного туризму в Великобританії:	1,с.103
4	Коли і де відбувся перший конгрес Міжнародного союзу офіційних організацій з пропаганди туризму?	1,с.109
5	Які винаходи стимулювали розвиток туризму в 19 столітті?	2,с.71
6	В якому році була створена Всесвітня туристична організація (ВТО)?	1,с.109
7	У 1841 р. Кук заснував перше комерційне бюро подорожей під назвою:	1,с.51
8	Назвіть автора «Книги», яка була написана в генуезької в'язниці і стала настільною книгою багатьох мореплавців і першовідкривачів, в тому числі і Христофора Колумба:	3,с.48
9	Першою європейською країною, активно приступила до далеким подорожам і відкриття нових земель, була:	3,с.47
10	Першим Південного полюса досяг:	1,с.75
11	У столиці якої держави в 1895 р видатний діяч соціал-демократичного руху Карл Реннер заснував один з наймасовіших в той час туристських спілок «Друзі природи»?	3,с.81
12	Хто і коли здійснив першу навколосвітню туристську подорож?	3,с.49
13	Чому Англію вважають піонером в галузі туризму?	2,с.71
14	Який винахід знаменитостей в транспортному забезпеченні подорожей є початковим?	2,с.75
15	Хто з видатних людей США були власниками таверн?	3,с.77
16	Хто з радянських письменників здійснив поїздку в США в 1930-х рр	1,с.86
17	У якому столітті тверський купець Афанасій Нікітін здійснив «Ходіння за три моря»:	1,с.48
18	Протока, що розділяє Америку і Азію, відкрив:	1,с.47
19	Період розвитку туризму до початку ХІХ століття включає наступні етапи розвитку:	2,с.98
20	У 1719 році за особистим указом Петра І був відкритий курорт:	1,с.79

4.3. Тестові завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-П1

№	Тестові завдання	Джерело
1	Назвіть найбільший центр християнського паломництва, в межах якого знаходиться місто-держава Ватикан:	2,с.32
2	За часів античного туризму в подорожах величезну роль грали:	1,с.19
3	Програма Олімпійських ігор була розрахована:	3,с.18
4	Вкажіть правильне визначення поняття «масовий туризм»:	1,с.40
5	Перед тим, як вступити в храм до божества для одужання, паломники мали обов'язково:	1,с.28
6	Хто в історії туризму вважається винахідником слова «турист»?	2,с.9
7	Права чужинців на гостинність захищали особливі:	1,с.33
8	Під чийм заступництвом знаходилися права гостинності в античні часи?	2,с.26
9	У яких міфах відображені морські подорожі стародавньої Греції?	2,с.28
10	Світова релігія іслам зародилася:	1,с.24
11	Скільки днів тривала Олімпіада в стародавній Греції?	2,с.21
12	Найбільша піраміда була побудована:	3,с.37
13	Який з перерахованих університетів вважався першим в Європі?	2,с.42
14	В якій країні з'явилися перші фірми, що займаються організацією масових подорожей?	3,с.54
15	Особливе місце в житті стародавніх римлян займав:	3,с.29
16	Причини масових міграцій європейців в XI – XIII ст., що тримали назву «хрестових походів»?	3,с.47
17	Вікінги змогли активізувати міжнародну торгівлю, завдяки:	1, с.28
18	На що вплинули вдосконалення в дорожному будівництві та транспортних засобах, що відбулися в середньовічній Європі?	2, с.75
19	Що собою представляла система освіти в Європі в епоху Середньовіччя?	1, с.45
20	Які рицарські ордени опікувалися палігримами?	2, с.47

4.4. Завдання до модульної контрольної роботи модуля ЗМ-П2

№	Тестові завдання	Джерело
1	У столиці якої держави відбулося Європейська конференція по молодіжному та студентському туризму (ЕКМСТО)?	1,с.109
2	В якому році в Римі проводилася міжнародна конференція ООН по туризму?	2,с.94
3	Яка міжнародна туристська організація прийняла Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, де підкреслювалося право кожної людини вільно залишати будь-яку країну, включаючи свою власну?	1,с.110

4	В якому місті розташований штаб-квартира Міжнародного бюро туризму і подорожей молоді (БІТЕЖ)?	1,с.150
5	До середини XIX в. контингент туристів розширився за рахунок:	3,с.71
6	Основні напрями туристських потоків Європи в XVIII в. були пов'язані з такими країнами як:	3,с.59
7	Які чинники надавали негативний вплив на розвиток міжнародного туризму в період 60-90-х років 20 століття?	1,с.97
8	В якому році було створено Бюро міжнародного молодіжного туризму «Супутник»?	1,с.128
9	Назвіть дві найбільші організацій, що регулюють міжнародні авіаперевезення:	1,с.88
10	Назвіть автора і рік розробки першого проекту з економічного туризму в Великобританії:	2,с.76
11	Коли і де була проведена 1 Конференція ООН по туризму і подорожам?	1,с.110
12	Де знаходиться Центр католицької церкви і резиденція її глави?	1,с.34
13	Коли в СРСР було створено акціонерне державне суспільство «Радянський Турист»?	1,с.117
14	Які фактори вплинули на становлення масового туризму після першої світової війни?	1,с.97
15	Який період часу став для СРСР часом бурхливого розквіту музеїв і екскурсійної справи?	1,с.134
16	Хто і коли здійснив першу навколосвітню туристську подорож?	3,с.49
17	Чому Англію вважають піонером в галузі туризму?	2,с.71
18	Який винахід знаменитостей в транспортному забезпеченні подорожей є початковим?	2,с.75
19	Хто з видатних людей США були власниками таверн?	3,с.77
20	Хто з радянських письменників здійснив поїздку в США в 1930-х рр	1,с.86

4.6. Тестові завдання до іспиту.

Тестові завдання до іспиту об'єднують у себе усі вище перелічені тестові завдання до ЗМ-Л1, ЗМ-Л2, ЗМ-П1 та ЗМ-П2.

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література.

1. Абрамов В.В., Тонкошкур М. В. Історія туризму: підручник. Харків: Харківська національна академія міського господарства, 2010. 294 с.
2. Демяненко С.Г., Поліщук Т.М. Історія туризму: конспект лекцій. Одеса. ОДЕКУ, 2019. 122 с.

3. Мальська М., Паньків Н., Ховалко А. Історія розвитку туризму: навч. посіб. Львів, 2016. 117 с.
4. Федорченко В.К., Дьорова Т.А. Історія туризму в Україні: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2002. 195 с.
5. <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>

Додаткова література.

6. Алешугіна Н. О., Зеленська О. О., Смаль І. В. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : навч. посіб. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. 387 с.
7. Квартальнов В. А., Федорченко В. К. Туризм социальный: история и современность: Учеб. Пособие. Київ: Вища школа, 1989. 342 с.
8. Мальцева Л.В. Історія туризму. навч.-метод. посіб. ДЗ «ЛНУ ім.Т.Шевченка, 2011. 83 с.
9. Соколова М. В. История туризма: учеб. Пособие. Москва: Издат. центр «Академия», 2007. 352 с.

Інформаційні ресурси

9. Все про туризм. Туристична бібліотека. URL: <http://tourlib.net/history.htm>
10. Історія України: електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії. URL: <https://history.vn.ua/>
11. Лаври України: 5 унікальних святинь. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/article/963_lavry-ukrainy.htm
12. Найстаріші готелі світу, які вас вразять. URL: <https://hotels24.ua/news/najstarishi-goteli-svitu-yaki-vas-vrazyat11232195.html>